

1833

KAPELLKYRKANS TORN

Den 20 april bestämde sockenstämman, att materialen till tornbyggnaden skulle beräknas efter hemmanstalen precis som vid kyrkans byggande. (Här står hela, halva och tredjedels hemman). Kapellborna uppmanades att så småningom börja förbereda sig på materialernas huggande och anskaffande.

1839

Vid en sockenstämma den 14 april beslöts att det påbörjade arbetet med tornbygget skulle återupptas den 3 juni.

Några anteckningar i övrigt om tornbygget har hittills inte påträffats. Över ingången till nuvarande gravkapellet står årtalen 1839 - 1930. När gamla kyrkan revs 1930, fick vapenhuset och nedre delen av tornet vara kvar och inreddes till gravkapell. 1839 måste kyrktornet ha byggts färdigt. Byggmästare var Erik Ersson från Svanabyrn i Dorotea.

EN GAVEL PÅ KYRKAN SKALL BRÄDSLÅS OCH TAKET TJÄRSTRYKAS

Vid en sockenstämma den 1 juni 1845 beslöts att kyrkans östra gavel skulle brädslås och taket tjärstrykas. Arbetet skulle utföras instundande bartolomeitid eller så snart skördeanden nått sitt slut. Vid ett sammanträde den 14 september samma år beslöts att arbetet skulle påbörjas den 22 september i samma månad. Denna dag skulle tjära i tillräcklig mängd finnas på platsen, och varje rök i kapellaget skulle ha lämnat ett bräde till kyrkväggen.

Bönderna Per Nord (Li 66) och Per Strand (Li 95) i Lillviken, Jakob Larsson i Siljeåsen (Sil 75) och Per Isaksson i Alanäset (Al 74) åtog sig tjärstrykningen. Ett förbehåll gjorde de. Den som strök tjära på kyrktornet skulle ha 1 $\frac{1}{2}$ dagpenning i arvode.

Bonden Erik Dahlén i Havsnäs (Ha 52) och kyrkväktaren Jonas Vikstrand (Harr 96) antogs till snickare.

Av ett protokoll, daterat den 14 april 1833, framgår att kyrktaket skulle tjäras kommande sommar. Varje rök i kapellaget åtog sig att leverera 6 (marker) tjära. Men den gången fanns ju inget kyrktorn. Tjära var det pålitligaste konserveringsmedlet denna tid, och det luktade nog ganska friskt av tjära från vår första kyrka, åtminstone under varma sommandagar. 1848 åtog sig bonden Per Isaksson i Gubbhögen (Gu 21) och drängen Erik Strand i Lillviken (Li 92) att "kort efter pingst med tjära bestryka kyrkans och tornets tak".

KAPELLAGET VÄLJER KYRKORÅD

Vid en sockenstämma den 12 oktober 1845 valdes det första kyrkorådet i Alanäs församling. Sammanträdet började med att ordföranden läste upp Kungl. Maj:ts nådiga förordning om kyrkoråd av den 29 augusti 1843. Efter en stunds överläggning "blevo följande inom socknen boende välfrejdade män därtill utsedde", nämligen bonden Jöns Larsson i Holmen (Ha 213), Erik Dahlén i Havsnäs (Ha 52), Per Mickelsson i Alanäset (Al 115), Per Nord i Lillviken (Li 66) och Henrik Hansson i Ringvattnet (Ri 27).

KAPELLBORNA BESLUTAR ATT MÅLA SIN KYRKA

Den 5 mars 1848 hölls sockenstämma i Alanäset. Nu skulle kapellkyrkan målas invändigt. Ordförande vid sammanträdet var kapellpredikanten, och det var på begäran av bönderna Erik Dahlén och Lars Larsson i Havsnäs som sammanträdet hölls.

Kapellborna var eniga om att kyrkan skulle målas. Men pengarna som fanns i kyrkkassan räckte inte. Ytterligare bidrag behövdes. Man diskuterade både länge och väl efter vilka grunder dessa bidrag skulle utgå. Den "gamla skatten", som

var åsatt varje hemman svarade inte mot hemmanets värde och avkastning, ansågs det. Stämman beslöt därför efter mycket diskuterande, att bidrag skulle utgå efter det skattetal, som åsatts varje hemman vid den sista avvittningen. Alla godkände detta förslag utom Per Persson i Ringvattnet (Ri 89), som var ägare till ett hemman om 8 kapplands skatt.

Dessutom beslöt stämman att för kyrkans räkning låna 300 riksdaler banko. Kyrkvärden fick i uppdrag att ordna lånet, skriva skuldebrev o s v.

Trots de nu vidtagna åtgärderna ansåg man att pengarna inte skulle räcka, och stämman beslöt därför, att varje hemmansägare skulle erlægga 2 riksdaler banko för varje tunnland skattlagd jord. Dessa pengar skulle insamlas av sexmännen och överlämnas till kyrkvärden.

Man hoppades också att församlingens ungdom och äldre, som inte var hemmansägare, skulle ekonomiskt bidra till kyrkans målande och därigenom "i någon mån bidra till lättandet av hemmansägarnas nog så tunga börda".

Målningen skulle påbörjas först nästkommande år. Man skulle då hinna verkställa nödiga reparationer, skaffa färger och anställa målare.

Målaren Jöns Löfvenberg i Ström (Jä 48), som var med på stämman, erbjöd sig att måla kapellet för ett arvode av 275 riksdaler riksgälds. Han skulle också ha kost för sig själv och en hantlangare.

Nästa sockenstämma hölls den 26 mars 1848. Bonden Olof Persson i Havsnäs (Ha 328) och kyrkvaktaren Jonas Vikstrand (Harr 96) åtog sig att klara av de reparationer i kyrkan, som hade beslutats vid den förra sockenstämman. Ersättning skulle utgå med en riksdaler riksgälds per dag.

Vid ett sammanträde den 4 juni 1848 framkom genom bonden Lars Larsson i Havsnäs (Ha 215 el 217) att målaren Jöns Löfvenberg i Ström sänkt sitt anbud från 275 riksdaler riksgälds till 200 riksdaler samma mynt. Men sockenstämman

beslöt att först fråga målarmästare Sundin i Sunne vad denne ville ha för samma arbete. Ordföranden åtog sig att kontakta Sundin, som efter midsommar skulle vistas i Ström. Nästa gång som kyrkmålningen diskuteras var på en sockenstämma den 26 december 1848. Ordföranden läste upp de två anbud som han fått. Det ena var från Jöns Löfvenberg i Ström och det andra från J. Sundin i Sunne.

Löfvenbergs:

Härmedelst får jag undertecknad avgiva min talan om den påtänkta kyrkomålningen i Alanäs kyrka; såsom fädernessocken och min fosterbygd har jag länge nog påtänkt att få göra såväl Eder fosterbygds männer som mig själv den tjänsten att måla Eder kyrka. Jag skall därför lämna ett så gott pris, som aldrig har hänt eller hända kan; jag skall göra det för 200 riksdaler riksgälds både målalarvode och dagtraktamente, samt underrätta sockensnickaren om vad som snickas bör både med ritning och muntlig undervisning.

Ström den 14 september 1848

Jöns Löfvenberg.

Sundins:

I händelse Alanäs kapellbor önska att anförtro mig utförandet av den beslutade målningen å deras kyrka är jag villig och förbinder mig att nämnda arbete nästa sommar verkställa, antingen på det villkoret att jag bekostar nödiga materialier och verkställer målningen mot ett arvode av 500 riksdaler riksgälds, skjuts för 2:ne personer fram och åter emellan Ström och Alanäset, kost för mig och medhjälpare samt forsel för materialierna ifrån Östersund till Alanäset. - Eller ock, om församlingen själv vill påkosta och anskaffa nödiga färger, att då verkställa arbetet emot ett arvode av ett hundra riksdaler banko och kost för mig och medhjälpare. - Skulle någotdera av dessa anbud av kapellborna antagas tillförbinder jag mig därjämte att gå tillhanda med råd och upplysningar vid förfärdigande av bildhuggeri och andra prydnader.

Alanäset den 23 oktober 1848

J Sundin.

Sedan dessa anbud blivit upplästa påpekade ordföranden att Sundin värderat kostnaden för färger med undantag av guld till c:a 250 riksdaler riksgälds medan Löfvenberg var ungefär dubbelt så dyr. Ordföranden uppmanade kapellborna att de enbart skulle tänka på kyrkans bästa, när de nu skulle välja mellan de två målarna, och han frågade, om de redan nu var eniga om, vilken de skulle välja. Men det var de inte. Flera av de närvarande yrkade då, att valet skulle avgöras genom omröstning. Men då blev det bråk om grunden för beräkning av rösträttigheten. F d kontingentborgaren Mikael Blom (Ha 43) och bönderna Erik Olofsson och Israel Jakobsson i Havsnäs (Ha 155) ansåg att rösträttigheten borde beräknas efter det skattetal, som deras hemman skulle erhålla, när frihetsåren var tillända för den vid sista avvittningen tillagda ökeskatten. De påpekade, att kapellborna vid allmän sockenstämma den 5 sistlidne mars beslutat att uttaxera pengar till kyrkans målning efter denna grund. Så hade också skett vid senare tillfällen. Om ordföranden nekade till detta, vägrade bl.a. de tre havsnäsborna att rösta.

Ordföranden förklarade, att vad havsnäsborna sagt var riktigt. När det gällde att uttaxera medel till exempelvis kyrkans målning, kunde man göra så och hänvisade till ett kungligt brev av den 22 mars 1759. Men om rösträtt vid allmän sockenstämma stod det klart och tydligt i Kungl förordningen om sockenstämmor "rösträtten beräknas efter hemmantal, där det finnes åsatt".

Efter detta avbrott förklarade ordföranden att den påbörjade omröstningen kunde fortsätta. Så skedde också.

Röstningen utföll så att Sundin erhöll de flesta rösterna. I protokollet är medtagen en förteckning, dels över antalet röstande, dels över de olika hemmans skattetal. Av olika skäl kan det vara intressant att få ta del av denna förteckning.

<u>Jöns Löfvenberg erhöill röster av</u>			<u>skattetal</u>	<u>tnl</u>	<u>kpl</u>
Havsnäs	Olof Persson	(Ha 328)			12
	Jöns Larsson yngre	(Ha 214)			6
	Lars Larsson	(Ha 217)			12
	Zakris Andersson	(Ha 8)			12
Järvsand	Lars Jönsson	(Jä 41)			12
Lövberga	Erik Ersson	(Lb 52)			9
	Per Andersson	(Lb 12)			9

J Sundin erhöill röster av

Alanäset	Per Mickelsson				26 2/3
	Olof Johansson				13 1/3
	Mikael Israel Persson				13 1/3
Gubbhögen	Mickel Mickelsson				22
Ringvattnet	Mats Persson	(Ri 88)			8
	Olof Zakrisson	(Ri 99)			8
	Henrik Hansson	(Ri 27)			8
	Hans Hansson	(Ri 25)			8
	Jonas Larsson	(Ri 47)			8
Siljeåsen	Lars Olofsson	(Sil 117)		1	12
	Lars Larsson	(Sil 77)			22
	Jakob Larsson	(Sil 75)			22
	Daniel Lind	(Sil 84)		1	12

J Sundin erhöill också röster av följande lappmarkskronohemmansåbor:

Lillviken	Per Nord	(Li 66)		1	10 2/3
	Erik Persson	(Li 78)			21 1/3
	Per Ersson	(Li 95)			21 1/3
	Erik Ersson	(Li 23)			21 1/3
Harrsjön	Anders Ersson	(Harr 20)		1	
	Erik Olsson	(Harr 64)		1	

Jöns Lövvenberg erhöill alltså röster för 2 tunnland och 8 kappland och J. Sundin för 13 tunnland 24 kappland. Ett tunnland är ungefär detsamma som 32 kappland

Utgången av valet tillkännagavs.

Kapellborna framställde det önskemålet att målningen skulle ske senast instundande midsommar. Till att anskaffa nödiga färgstoffer valdes handlanden Mikael Blom i Havsnäs och kyrkvärden Daniel Lind i Siljeåsen.

Men det blev ingen kyrkmålning sommaren 1849. Orsakerna härtill var flera. Pengarna var slut, och kappelborna måste ta ett nytt lån. Målarmästare Sundin kunde inte utföra målningen på avtalat tid, och nu funderade man allvarligt på att bygga en läktare, innan man målade kyrkan.

Den 8 juli 1849 skickade kapellborna följande skrivelse till målarmästaren J Sundin:

Alanäs socknestuga den 8 juli 1849

Till Herr Målaremästaren J Sundin.

Alanäs kapellbor, vilka, nu i Alanäs sockenstuga församlade, fått del av Herr Mästarens skrivelse till kapellpredikanten Edlund av den 17 juni detta år och däruti Herr Mästaren tillkännagiver att han ej förrän i slutet av innevarande månad kunde hitkomma för att påbörja målningen av kapellagets kyrka, beslöt nu enhälligt att genom undertecknade socknebor giva Herr Mästaren tillkänna att de, dels emedan Herr Mästaren icke, enligt deras vid sockenstämma den 26 december 1848 yttrade önskan och fattade beslut komme att företaga det åtagna måleriarbetet vid nyss förflutna midsommartid, då de varit hemmastadde och haft tillfälle ombesörja kosthållning för Herr Mästaren och nödig hantlangning, dels ock emedan kapellborna nu äro omtänkta att innan målningen företages även uppföra en läktare i sin kyrka, nu beslutat att för närvarande uppskjuta med oftanämnde målning och att således Herr Mästaren ej denna sommar behövde hitresa till arbetets företagande.

Alanäs socknestuga som ovan.

Å kapellbornas vägnar:

Lars Olofsson i Siljeåsen, Jöns Larsson i Havsnäs, Olof Johansson i Alanäset.

Den 23 september 1849 beslöt sockenstämman enhälligt att bygga en läktare i sin sockenkyrka. Uppgången till läktaren skulle byggas inne i själva kyrkan. Till byggmästare antogs drängen Erik Ersson Strand i Lillviken, och dagpenningen bestämdes till en riksdaler riksgälds per dag. Strand skulle dessutom få 25 riksdaler riksgälds för brukandet av egna verktyg samt för sitt ansvar som byggmästare. Men mat skulle han själv hålla.

Tolv pelare till stöd under läktaren åtog sig Strand att "färdiggjorda enligt framvisad ritning" framforsla till kyrkan. För detta skulle han ha två riksdaler banko per styck.

Hittills hade sockenstämman haft ett mycket lugnt förlopp. Men när ärendet rörande kyrkans målning togs upp på dagordningen hettade det till. Ordföranden redogjorde för vad som senast hänt i kyrkomålningsfrågan. Till dagens sammanträde hade J Sundin och Jöns Löfvenberg inlämnat förnyade anbud, som ordföranden läste upp och som avskrivits här nedan.

J Sundin:

Mot en betingad summa av 240 riksdaler riksgälds åtager jag mig att före midsommar nästa år 1850 företaga ej allenast måla och förgylla de partier som fordra förgyllning uti Alanäs kyrka, utan även i träd skära ornamenterna till predikstolen och giva råd och upplysningar rörande övriga snickningen. Skjutsen är även inbegripen i ovantecknade summa. Guld och alla till ifrågavarande målning erforderliga materialier ävensom husrum, sängkläder, mat, ved, ljus om sådant möjligen skulle fordras, består församlingen för mig och medhjälpare. - Ställningars uppsättande och nedtagande skall även församlingen ansvara. Med

detta kontrakt förklarar jag mig nöjd och lovar att vad mig åligger till alla delar uppfylla.

Ström den 14 september 1849.

J Sundin.

Jöns Löfvenberg:

Gunstig ledamöter.

Jag får åter en gång skriva några rader om kyrkomålningen i Alanäset, om ni åstundar lyssna härtill; skulle sockenmännen finna för gott att låta mig måla kyrkan i Alanäset, så vill jag på socknens kosthållning måla kyrkan och erforderligt bildhuggeri på predikstolen och himmeln över predikstolen för 160 riksdaler riksgälds. - Men skall jag hålla mig kost, så vill jag hava 250 riksdaler riksgälds, men med förbehåll att till all grövre snickning vill jag hava hantlangning, vilket erfordras på predikstolhimmeln, och något annat villkor kan jag icke giva, men jag hoppas att min önskan skall efterkommas.

Ström den 31 augusti 1849.

Jöns Löfvenberg.

Efter uppläsningen frågade ordföranden kapellborna, om de var beredda att välja mellan de avgivna anbuden. Han frågade också, vilken målare de helst ville ha. Men något bestämt svar fick han inte.

En del yttrade, att man nu liksom sistlidne vinter borde anta Sundin. Hans anbud var "ganska billigt". Man visste också, att Sundin var en skicklig målare. Valdes Löfvenberg kanske Sundin kom med anspråk på skadestånd. Om så skedde frånsade de sig allt deltagande i denna ersättning. Andra yttrade, att man endast skulle tänka på vem som avgivit det lägsta anbudet.

Då kapellborna efter en lång stunds överläggning ej kunde komma överens, frågade ordföranden, om de ville rösta om vilken målare, som skulle väljas. Svaret blev ett enhälligt nej.

Efter ännu en stunds överläggning, avgavs det svaret av flertalet närvarande röstägande ledamöter, att de beslutat sig för att anta det sista alternativet i Jöns Löfvenbergs anbud. Flera kapellbor hade då lämnat sammanträdet.

Ordföranden reserverade sig mot detta beslut. Han ansåg, att det stred mot gällande författningar, "vilka bjuda att det till dylika arbetens utförande må antagas blott därtill skickliga mästare". Mästaren Sundin hade både inom och utom länet gjort sig känd som en skicklig målare och bildhuggare. Däremot hade Jöns Löfvenberg - såvitt känt var - aldrig avlagt något tillfredsställande prov, varken när det gällde målning eller bildhuggeri. Då Löfvenberg inte var utbildad mästare, hade han inget ansvar för sitt arbete och kunde inte avkrävas skadestånd, om han misslyckades. Med Sundin förhöll det sig tvärtom.

Man märker att kapellpredikanten var en aning missräknad över utgången av valet. Han meddelar också kapellborna, att han tänkte tillskriva församlingens kyrkoherde, kontraktsprosten J Östlund i Hammerdal, och begära hans utlåtande. Innan detta skett skulle inte det nu fattade beslutet vinna laga kraft.

När detta protokoll justerades beslöt kapellborna att endast sex pelare till läktaren skulle svarvas. Förut hade man bestämt sig för tolv. De övriga sex skulle vara fyrkantiga och ställas invid kyrkans väggar. Bonden Erik Strand i Lillviken åtog sig att köra fram dessa sex pelare till kyrkan mot en ersättning av en riksdaler riksgälds.

Den 4 november 1849 kom det begärda utlåtandet från kontraktsprosten J Östlund. Brevet hade följande lydelse:

Till Herr Kapellpredikanten F A V Edlund.

Till svar å Eder skrivelse i anledning av de olika tankar, som vid allmän sockenstämma den 23 sistlidne september yttrats i frågan om antagande av bildhuggare och målare till utförande av de ornamenten och målningar som fordras i församlingens kyrka, får jag anföra: att som höga författningar föreskriva, att endast skickliga och behörigen dokumenterade mästare böra till ifrågavarande arbeten antagas och samma författningar även utsätta ansvar både för dem som antaga obehöriga arbetare i dylika yrken och för dem, som därtill utan behöriga prov låter sig bruka; och då, ifall kapellborna skulle tredskas att, för besparande av en mindre summa, antaga en hantverkare utan approberad (godtagbar) skicklighet, de därigenom skulle icke allenast ådraga sig böter, utan ock kännas skyldiga att låta på egen bekostnad omgöra det möjligen förfuskade arbetet; jag såsom församlingens pastor icke kan på något villkor gilla deras tankar som vilja antaga J Löfvenberg till att utföra berörde arbeten, utan måste jag på det kraftigaste förbehålla att till arbetenas utförande antages herr J Sundin, som är till dessa arbeten den ende behörige här i landet, av erkänd utmärkt skicklighet i bägge yrkena och även på billiga villkor redan åtagit sig merenämnde arbeten: vilket svar Ni behagade meddela kapellborna. I den oförmodade händelse att kapellborna fortfara att vilja anlita Löfvenberg och begära omröstning, må den beviljas, och om flertalet röstar på honom, bör den eller de som vilja anlita Sundin reservera sig, eller ännu bättre, protokollet med besvärshänvisning uppläses från predikstolen och de missnöjda sedan i laga

ordning anföra besvär hos Kungl. Maj:ts befallningshavande. Vill ingen församlingsbo det, så bör Ni göra det.

Hammerdal den 17 oktober 1849

J Östlund

EN SALOMONISK DOM

Den 3 mars 1850 var Alanäs kapellbor samlade till allmän sockenstämma i sockenstugan. Närvarande var också prosten Östlund från Hammerdal. Innan sammanträdet började hade församlingborna tydligen grundligt besiktigt sin kyrka och funnit att den hade många brister. Den efterföljande debatten slutade nämligen mycket oväntat. Det gamla beslutet om kapellkyrkans målning upphävdes. I stället skulle man börja fundera på ett nytt kyrkobygge. Att prosten Östlund inte var alldeles oskyldig till detta beslut är ganska klart. Han lovar också att medverka till att en rikskollekt upptages för den påtänkta nya kyrkan.

Stämman beslöt att den gamla kyrkan skulle användas så länge som det var möjligt och att det redan påbörjade arbetet med läktaren skulle fullbordas.

HUR KAPELLKYRKAN TILL SLUT MÅLADES

Ett stort tvisteämne var nu ur världen, och det blev lugnt på den kyrkliga fronten i Alanäs kapellag. På en allmän sockenstämma hade bestämts att väggar och tak i kyrkan skulle vitlimmas och att vissa delar i koret och på predikstolen skulle oljestyckas. Bänkarna i själva kyrkan och på läktaren skulle målas med vattenfärg. Ingen förgyllning eller bildhuggerier skulle finnas, varken på altaret eller predikstolen. Men ett enkelt kors med fot och törnekrona skulle ställas upp i nischen mitt framför altaret. Runt korset skulle en skuggmålning anbringas.

Läktaren byggdes färdig i början av år 1851. Byggmästaren Erik Strand i Lillviken tillverkade också korset bakom altaret och en enkel himmel över predikstolen.

Men vem målade kyrkan? Jo, Jöns Löfvenberg fick till slut den stora äran. Arvodet uppgick till 140 riksdaler riksgälds, och färgerna kostade c a 120 riksdaler riksgälds. Mot ett extra arvode på tio riksdaler riksgälds förgyllde Löfvenberg korset bakom altaret, och 3 riksdaler samma mynt fick han, för att han målade ljuskronan i taket.

LÖFVENBERGS ARBETE BETYGSÄTTES

Vid en sockenstämma den 6 juli tillfrågades kapellborna, om de ansåg, att den nu avslutade målningen av kapellkyrkan fullgjorts enligt upprättat kontrakt; varpå "det enhälliga svaret gavs att de gillade och godkände det verkställda arbetet, och att det var utfört till deras fullkomliga nöje".

--

KAPELLAGET KÖPER EN MÄSSHAKE

Vid en sockenstämma den 5 juni 1854 beslöt församlingen inköpa en mässhake. Beslutet var enhälligt, och pengar fanns det i kyrkkassan. Mässhaken skulle vara av svart silkessammet med silverbroderier.

FÖRSAMLINGEN BESLUTAR INKÖPA EN NY S K STORKLOCKA

I Alanäs kapellkyrka fanns en klocka, som var gjuten i Sundsvall år 1812 av Esaias Linderberg. När denna klocka kom till Alanäset är inte bekant men det måste ha varit något av ären närmast efter 1812. Som redan berättats byggdes inte kyrktornet förrän 1839. Fram till detta år måste klockan ha hängt i en fristående klockstapel. Det skulle vara intressant att få detta bekräftat.

Klockan är försedd med texten:

"Kring denna bygd jag låter svalla i luften mina glada ljud att samla tankarna till Gud och folket till hans kyrka kalla. Gjuten i Sundsvall år 1812 av Esaias Linderberg".

Vid en sockenstämma den 17 juni 1855 beslöt församlingen att skaffa sig ännu en klocka, en s k storklocka. Det fanns då så mycket pengar i kyrkkassan och i en särskild kyrkoklockekassa att klockan kunde betalas kontant. Beställningen gjordes i Sundsvall hos klockgjutaren N P Linderberg.

Av ett protokoll den 26 december samma år framgår att torparen Per Jakobsson i Havsnäs åtagit sig "att med det första hos handlanden Vestin i Sollefteå avhämta och hit till Alanäs kyrka forsla den nya klocka, som av herr N P Linderberg i Sundsvall sistförflutne sommar blivit för Alanäs kyrkas räkning förfärdigad". Tydligt hade kyrkklockan fraktats med båt från Sundsvall till Sollefteå. Per Jakobsson erhöll 21 riksdaler riksgälds för sitt besvär.

Den nya kyrkklockan lär vara dubbelt så stor som den gamla och har följande text:

"Ära vare Gud i höjden.

Alanäs kapell 1855

Gjuten av N P Linderberg, Sundsvall".

"Lördagen den 14 november 1925 ringde dessa båda kyrkklockor för första gången helgmålsringning i den nya kyrkan, sedan de under veckans lopp nedtagits från den gamla kyrkans torn och inmonterats i den nya kyrkan". (D T Sandell).

KAPELLBORNA KÖPER ORGEL

På en stämma den 6 juni 1859 begärde några församlingsbor att en orgel skulle inköpas till kapellet. Förslaget diskuterades, men meningarna var mycket delade, och förslaget fick förfalla.

Men det dröjde inte så länge, förrän det fanns en orgel i kyrkan. I ett sockenstämmoprotokoll den 15 juni 1862 står antecknat: "Sedan kyrkan numera blivit försedd med orgel....." I samma protokoll konstateras också, att någon lön till orgelnisten ännu inte blivit anslagen, så orgelköpet måste ha ägt rum ganska nyligen.

OM KAPELLET SKURNING OCH RENGÖRING

Att städa kapellet ålåg församlingens inhysesmän och backstuguhjon. Den 9 juni 1844 klagar kapellpredikanten över att en del av dessa ej fullgjorde sina skyldigheter och att tvister uppstått dem emellan om dessa skyldigheter. Han frågade nu församlingens hemmansägare om de ovan nämnda verkligen var "pliktiga att kyrkan skura och rengöra" och fick svaret att alla utan undantag skulle hjälpa till. De som uteblev utan laga förfall skulle för varje gång böta 16 skillingar banko till socknens fattigkassa.

På en sockenstämma den 17 juni 1855 klagades på nytt över att en del inhysespersoner visade försumlighet och tredska när det gällde kyrkstädningen. Några hade till och med låtit mantalsskriva sig som tjänstehjon för att slippa städningen.

Nu beslöt sockenstämman att ingen hänsyn skulle tas till detta. Alla inhysespersoner och backstuguhjon skulle utan undantag hjälpas åt med städningen. Böterna höjdes från 16 skillingar banko till 32 skillingar samma mynt. Dessutom skulle den försumlige betala lega för den person, som anställdes i hans eller hennes ställe.

JULLJUS

Vid samma stämma klagades över att några personer i församlingen slarvade med att lämna de s k julljusen till kyrkan, och stämman beslöt därför, att varje rök hädanefter skulld lämna två och varje torpare och gift inhysesperson ett s k

julljus årligen till kyrkan. Ljusen skulle vara så stora, att det gick 4 - 5 stycken på varje pund. (1 pund = 425 g).

--

Mycket av det som stått att läsa i detta häfte om Alanäs kapellkyrka har åtminstone varit obekant för undertecknad.

Ännu finns det åtskilligt att berätta, t.ex. om kyrkans yttre målning, kyrkvaktare, organister, prästbostället o s v. Det skulle också vara intressant att tala med äldre församlingsbor. Vad minns ni om Alanäs kapellkyrka?

Ni har väl läst "Hös pälsmakares syn" på s 3 i detta häfte. Gustav Hedenvind-Eriksson skall också få avsluta detta häfte med berättelsen:

Min första julotta

Varje dag gav sitt speciella tecken på att man närmade sig den stora midvinterhelgen. När den rike lappen, Klockar-Ante kom med sin väldiga hjord i skymningen över den vita sjön, visste man, att endast fjorton dagar återstod.

Den kvällen kunde man höra vargtjut i väster någonstades på det vilda Gismusnäs, där ripflocken skördade vidknopp vid de stora myrarna och älgen skavde ränn bortom kala åsar.

Några dagar efter Klockar-Ante kom Abbe i Jogdaberg i sin avhårade päls, med en rund lädersäck över axlarna, lastad med frusen fjällfisk och dragen av en liten nordfjording, som tycktes gå mot döden vart han gick. Det säkraste tecken på att julkvällen äntligen stod för dörren var likväl, när gammel-Isak kom full och svepte med sin färla över byns alla invånare. Då han omsider lyfte ned glasögonen från pannan och vinglade iväg för att mäta nästa granne skäppan full, var det vanligen tid att tända ljusen i de höga stakarna på långbordet, vilket likt en stor och bred upphöjelse under bländande vit duk stod mitt på det halmtäckta